

KIRÂATLER MES'ELESİ (10)

(...dünden devam)

Hicretin dokuzuncu yılından itibaren çeşitli bölgelerden hey'etler gelip, Arap kabîleleri topluca İslâm'a girmeğe başladılar. Ayrıca bölgelerde yaşayan ve lehçeleri, Kureyş lehçesinden hayli farklı olan insanlara, Hz. Peygamber, Kur'ân'ı kendi lehçeleriyle okuma müsâadesi vermiştir. İşte Kur'ân

'ın yedi harf (lehçe) üzerine indiğini bildiren hadîslerin anlamı budur.

Çünkü bir Necidlinin, bir Yemen

linin, Kur'ân

'ı bir Kureyşli gibi okuması o zaman için mümkün değildi. Bu, uzun eğitim isteyen bir işti. Henüz o zaman medreseler, Kur'ân

kursları kurulmuş değildi.

"Allah, kimseye gücünün üstünde bir şey yüklemez".

Peygamber (s.a.v.) de o kimselere Kur'ân

'ı kendi lehçelerine göre okumalarına müsâade etmiştir. Ama bu demek değildir ki Kur'ân

-ı Kerîm, Peygamber'in kendisine, her lehçeye göre ayrı ayrı inmiştir. Bir kelimenin, birkaç türlü inmiş olmasının anlaşılır bir hikmeti de yoktur.

Şayet rivayetler doğru ise, bunlar, Peygamber'in, Kur'ân'ın anlamını değiştirmeyen okumalara müsâade ettiğini gösterir. İmâm Tahâvî, "Kur'ân

'ın yedi harf üzerine indiği" mes'elesinin esasını öğrenmek üzere ciddî araştırmaya giren Ebû Ca'fer

'in şöyle dediğini yazıyor: "Bu işin esasını öğrenmek istedik, yüce Allah'ın:

Biz her elçiye yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik ki onlara açıklasın'

(İbrâhîm: 72/4)

buyurduğunu gördük. Hz. Peygamber

'in dili de yalnız kendi kavminin dilidir.

O, sana ve kavmine bir öğüttür'

(Zuhruf: 63/44),

'O

(Kur'ân

)

gerçek olduğu halde kavmin onu yalanladı'

(En'âm: 55/66)

âyetlerinde anılan kavim, Kureyş kavmidir.

'En yakın aşîretini uyar'

(Şu'arâ: 47/214)

âyeti indiği zaman Peygamber (s.a.v.) başkalarını değil, sadece Kureyş kavmini boy boy çağırıştır.

Bütün bunlardan anladık ki onun ilk gönderildiği kavim, içinde yetiştiği Kureyş kavmidir. Kureyşin lehçesine aykırı lehçelerle Arapça konuşan, yahut Selmân-ı Fârisî gibi Müslüman olup sahâbîler arasına giren yabancılar değildir.

Peygamber'in diliyle konuşan Kureyş kavmi arasında pek az sayıda yazı bilenler vardı. Bunların da yazısı zayıftı. Kendi dillerinde okudukları şeyleri ezberlemeleri ve okuduklarını yazmaları kolay değildi.

Şimdi Peygamber'in kendi lehçesiyle konuşanların durumu böyle olunca, başka lehçelerle konuşanların, onun okuduklarını aynen ezberleyememeleri gayet doğaldır. Zira bir dili belleyen, onunla büyüyen kimsenin, ondan başka bir dile veya lehçeye hâkim olması, uzun bir eğitim olmadan mümkün değildir. Oysa onlar, namazda okumak ve dinlerinin hükümlerini öğrenmek için Peygamberin, kendilerine okuduğu Kur'ân âyetlerini ezberleme ihtiyacı içinde idiler. İşte bundan dolayı Peygamber (s.a.v.) onlara, Kur'ân , mota mot kendisine inen kelimelerle olmasa dahi eş anlamlı kelimelerle okuma müsâadesi vermiştir.

(devamı yarın..)